

Mai vei Elder Jeffrey R. Holland
Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua

Eda sa Segala Li ni Dravudravua Kecega?

Ke da vutuniyau se dravudravua, meda sa “cakava na ka eda rawata” vei ira sa vakaleqai.

Sa qai dua na gacagaca vou totoka sa mai vakatakilai ena noda itu-vatuvu ni koniferedi raraba. Bien hecho, Eduardo.

Ena rawa ni tukuni ni a gauna cecere duadua ni Nona cakacaka vakalotu e liu, a tucake o Jisu ena nona valenilotu mai Nasareci ka wilika na vosa a parofisaitaka o Aisea ka tukuni tiko ena Kosipeli i Luke: “Sa tu vei au na Yalo i Jiova, ni sa lumuti au ko koya meu vunautaka nai tukutuku vinaka vei ira era sa dravudravua; sa talai au meu vakacegui ira sa yalorawara, meu vunautaka na sereki vei ira na bobula, . . . ka meu vagalalataki ira era sa mavoa.”¹

Sa vakaraitaka raraba kina na iVakabula ena imatai ni gauna na Nona cakacaka vaka-Mesaia. Ia na tikina oqo e vakamatatataka sara ni nona ilakolako ki na Nona solibula ni veisorovaki cecere kei na Tucaketale, na imatai ni cakacaka vaka-Mesaia ka bibi duadua i Jisu o ya me vakalougatataki ira na dravudravua, oka kina o ira era malumalumu vakayalo.

Mai na vakatekivu ni Nona cakacaka vakalotu, e lomani ira na vakalolomataki kei na tabaki sobu o Jisu ena sala e cecere sara. A sucu mai ki na

dua na vale e rua ka tubu cake vata kei ira e vuqa. Eda sega ni kila na matailalai taucoko ni Nona bula e vuravura, ia a kaya o Koya, “Sa vaqara na fokise, ka . . . vakairoro na manumanu vuka; ia na Luve ni tamata sa sega vua na tikina me katora kina na uluna.”² Sa yaco kina na Dauniveibuli kei lomalagi kei vuravura “kei na veika kecega sa tu kina”³ ena Nona bula mada ga vakaqase, a sega tu na nona vale.

Ena itukutuku ni veigauna, na dravudravua lolovira e vakatokai me bolebole rabailevu duadua ni kawatamata. Na kena veivakacacani e dau vakayago, ia na veivakacacani vakayalo kei na vakasama ena rawa me torosobu sara. Se cava e yaco, sa mai veikacivi kina vagumatua cake na Dauveivueti meda duavata kei Koya ena kena vagalalataki na icolacola bibi oqo mai vei ira na tamata. Ni o Jiova, e kaya kina o Koya ena lewai ira vakaukauwa na mataqali i Isireli baleta “na ka sa kovei mai vei ira na [vakaleqai] sa tu ga e na nomudou vale.”

“A cava,” a kaya o Koya, “dou sa butuki ira sobu kina na noqu tamata, ka butuqaqia na matadra na dravudravua?”⁴

E vakamatatataka sara vakavinaka

na ka oqo o koya e vola na Vakaiba-lebale: “O koya sa vakasaurarataka na dravudravua sa beci Koya ka Buli koya, kei “koya sa sogota na qara ni daligana ni sa tagi na dravudravua . . . ena tagi [talega] ko koya, ka na sega ni rogoci.”⁵

Ena noda siga, na Lotu vakalesui mai i Jisu Karisito a se bera mada ni yacova na imatai ni kena yabaki sa vakarota na Turaga vei ira na lewenilotu “me ra sikovi ira na vakaloloma . . . ira era leqa tu, io mera vukea na nodra leqa ka vakaukauwataki ira.”⁶ Raica na vosa bula bibi ena itukutuku o ya—“ka vakaukauwataki ira.” Oqori na vosa e vakayagataka na Kalou ni sa lewa mai o Koya.

Ni sa yaco tiko na kena bolele vakabibi me wali na veivakaduiduitaki e vuravura, a cava me na cakava e dua na tagane se yalewa? Sa sauma kina Vakai koya na iVakavuvuli. Ni bera nona mai soli yani ka Lauvako e Kauveilatai, a lumuta o Meri na ului Jisu ena waiwai ni veibulu sau levu, ka via tarova na vakasabusabu oqo o Jutasa Isikarioti ka “kudruvaka na yalewa.”⁷

“A sa kaya ko Jisu:

“Dou sa saga ena vuku ni cava? Sa cakava vei au e dua na cakacaka vinaka. . . .

“Sa kitaka ko koya na ka sa rawata.”⁸

“Sa kitaka ko koya na ka sa rawata”! Sa qai dua na iwalewale matata! E dua na daunitukutuku a tarogi Mother Teresa mai Calcutta me baleta na nona cakacaka ni nodra vueti tiko na dravudravua lolovira ena siti o ya. E kaya o daunitukutuku, ni vakaiwiliwili, e sega sara ga ni rawata tiko o Mother Teresa e dua na ka. A sauma totolo mai na marama lailai oqo ka kaya ni nona cakacaka e ka ni loloma sega ni ka vakaiwiliwili. Se cava sara na iwiliwili vakaitamera ena *sega ni walia* rawa, e kaya o koya ni na maroroya na vunau me lomana na Kalou kei koya na wekana ena nona qaravi ira *ena loma* ni nona veiqaravi ena ivurevure cava ga e tiko vua. “Na veika eda cakava e vaka ga na tiri ni wai e wasawasa,” e kaya vakaoqo o koya. “Ia kevaka meda sega ni cakava, na wasawasa sa na sega kina na tiri

o ya [mai na kena oqo].”⁹ Ena luluvu, a tinia kina o daunitukutuku ni lotu va-Karisito e *sega* dina ni sasaga ni ka vakaiwiliwili. E vakadeitaka kina ke mani levu na marau mai lomalagi me baleta e dua sa ivalavala ca a veivutuni mai vei ira na ciwasagavulu ka ciwa era a *sega* ni veivutuni, sa dina sara sa *sega* ni kakavaki tiko na Kalou ki na iwiliwili vakapasede.¹⁰

Sa na qai vakacava “na ka e rawa ni da cakava”?

Dua na ka, e rawa ni da cakava, me vaka a vakavulica o Tui Penijamini, kakua ni tarova na noda iyau baleta ni da raici ira na dravudravua ni sa baleti ira ga na nodra leqa. Rairai eso *era a* vakavuna ga na nodra leqa o ya, ia eda *sega* beka ni cakava talega oqori? *Sega* beka ni oqori a taroga kina o ililiu dauloloma vakaoqo, “Eda sa *sega* li ni dravudravua kecega?”¹¹ Eda *sega* li ni tagi yani meda vukei ka nuitaka me saumi noda masu? Eda *sega* beka ni kerea me vosoti noda cala eda sa cakava kei na veivakaleqai eda sa vakavuna? Eda *sega* beka ni masuta me bokoci na noda malumalumu ena loloma soliwale, ka qaqa na loloma veivueti mai na lewa me baleti keda mada ga? E *sega* ni kurabuitaki, ni, a kaya o Tui Penijamini ni da *rawata* na vakabokoci ni noda ivalavala ca ena noda kerea vua na Kalou, o Koya sa sauma mai ena loloma, ia eda *maroroya* tiko na vakabokoci ni noda

ivalavala ca ni da lomani ira yani na dravudravua era kerekere vei keda.¹²

Me ikuri ni loloma veivueti baleti ira, e dodonu meda masulaki ira talega era vakaleqai tu. E dua na ilawalawa Soramu, era raici ira nodra lewe ni ivakakoso mera tamata “duka” ka “lolovira,”—e rau vosa mai na ivolanikalou—ka ra cemuri ira tani mai na nodra vale ni masumasu “ni sa beci na isulu era tokara yani.” O ira oqo, e kaya o Momani, “era sa dravudravua e na iyau vakavuravura, ka ra sa . . . yalomalumulumu talega”¹³—e rua na ituvaki vaka me rau dau lako vata tiko. Rau a walia na veitokani daukaulotu o Alama kei Amuleki na veivakacacani ni isulusulu vakatani ena nodrau kaya vei ira se cava na veika dodonu e ra cakitaki kina, sa rawa mera masu ga—ena nodra were kei na nodra vale, ena nodra matavuvuale kei na yalodra.¹⁴

Ia oqo, vei ira na ilawalawa era a cemuri, e kaya kina o Amuleki, “Raica kevaka [dou] sa [masu] rawa, [dou] qai *sega* ni vukei ira sa dravudravua, vakasulumi ira sa luvawale, ka *sega* ni vukei ira sa tauvimate ka rarawa tu, ka wasea na veika sa [tu] [oqo], vei kemudou, vei ira sa dravudravua—au sa kaya vakaidina vei kemudou, . . . sa tawayaga na nomudou masu, ia dou sa vakataki ira ga na dauveivakaisini, ni ra sa cakitaka na vakabauta.”¹⁵ Sa qai dua na veivakayadrati kauka-ua ke da vutuniyau *se* dravudravua,

meda sa “cakava na ka eda rawata” vei ira sa vakaleqai.

Ia, de’u na nanumi beka ni’u vakatura tiko na nanuma cala, parokaramu raraba ni dauveinanumi vakavuravura se totaka na veivakamenemenei me dua na cakacaka ni torocake, kau sa vakadeitaka ni noqu doka na ivakavuvuli ni cakacaka, mamaroroi, bula-rawati koya, kei na gugumatua e tudei tikoga me vaka mai vua e dua na tagane se yalewa e bula tiko. Eda sa nuitaki tiko meda vukei keda mada ga ni bera ni da kere veivuke vua e dua. Kena ikuri, au *sega* mada ni kila na sala cava sara mada e dodonu mo ni cakava nomuni itavi vei ira era *sega* ni rawa mera vukei ira vakai ira. Ia au kila ni sa kila tiko na Kalou, ka na dusimaki iko ena cakacaka ni loloma vakatisaipeli ke o sa dau gagadre tu ga ka masu ka vakaraica na sala mo muria e dua na ivunau sa dau solia mai o Koya vakaveitarataravi.

Ko ni na raica niu tukuna tiko oqo na dredre ni gagadre ni tamata sa uabaleti ira tikoga na lewe ni Lotu. E ka ni marau ni sala ni veivukei ni Turaga baleti ira na noda e rawarawa sara: o ira kece era ituvaki vinaka era sa rawa ni muria na lawa ni lolo. E vola o Aisea:

“Sa *sega* li ni vaka oqo na lolo kau sa vinakata? . . .

“Sa vakane se *sega* me soli madrai vua sa viakana, ia ko ira sa rarawa ka

luveniyali mo kauta ga ki na nomu vale? ni ko sa kunea e dua sa luva-wale, mo vakasulumi koya . . . ? [ia mo] luvata na kaukau bibi, ka . . . sereki ira na bobula mera galala . . . ?”¹⁶

Au vakadinadinataka na veicakamana, vakayalo ka vakayago, ena yaco vei ira era bulataka na lawa ni lolo. Au vakadinadinataka na cakamana sa yaco vei au. Sa dina sara, me vaka e vola o Aisea, au tagi ena noqu lolo, ka sa rogo dina mai na Kalou, “Koi au oqo.”¹⁷ Mo karoni na gauna tabu oqo ena veivula, ka mo dausoli-ka ni ko sa rawata ena nomu isolisoli ni lolo kei na cau ki na qaravi ni kawatomata, vuli, kei na kaulotu. Au yalataka ni na lomasoli vei iko na Kalou, kei ira era vukei mai vei iko ka kaciva na yacamu me vakalougatataki tawamudu. E sivia e tolu na ikava ni lewe ni Lotu era a vukei ena yabaki sa oti mai na isolisoli ni lolo era veiqaravi kina na bisopi kei na peresitedi ni iSoqosoqo ni Veivukei. Sa dua na iwiliwili levu ni Yalododonu Edaidai era sa vakavinavinaka kina.

Taciqu kei na ganequ, na vunau vakaoqo e dodonu meu vakavinavinakataka na veivakalougatataki sega ni saumi, sega ni veiraurau, ka tawamudu ena noqu bula, e vakayalo ka vakayago. Me vakataki kemuni, au dau leqataka talega na ka vakailavo ena so na gauna, ia au se bera mada ni dravudravua, se sega mada ga ni vakila na veika era vakila tu na dravudravua. Me ikuri, au sega ni kila na vuna taucoko e duidui kina vakalevu na ituvaki ni sucu mai, tiko bulabula, madigi ni vuli kei na veika vakailavo ena bula oqo, ia niu raica na nodra leqa e vuqa, au sega ni kila ni “sa tiko e kea na loloma soliwale ni Kalou kau sa gole kina.”¹⁸ Au kila talega e dina ga niu sega ni rawa meu ivakatawa i taciqu, au taci taciqu, kei “nai solisoli sa soli mai, meu vota.”¹⁹

Ena kena oqo, meu tukuni Peresitedi Thomas S. Monson mada. Au kalougata niu bau kila na turaga oqo ka sa 47 oqo na yabaki, kei na kena irairai au na dau karoni me yacova

noqu mate ena nona a vuka ki vale mai na lomolomora vakailavo ni Ceva kei Jamani ena ivava sabisabi baleta ni sa solia sega walega na ikarua ni nona kote, tarausese kei na sote eso ia a luvata sara ga na nona ivava. “Na kena lagilagi e na ulunivanua [ka veidrigidrigi ena loma ni rara ni waqavuka] na yava i koya sa kauta mai na irogorogo vinaka, sa vakarogoya mai na sautu.”²⁰ Vakalevu cake mai na tamata au kila o Peresitedi Monson sa dau “vakayacora na ka e rawa ni cakava,” vei ira na vada kei na luveniyali, na dravudravua kei na tabaki sobu.

Ena dua na ivakatakila ni 1831 vei Parofita Josefa Simici, e kaya na Turaga ni o ira na dravudravua ena dua na siga era na raica na lako mai ni matanitu ni Kalou me mai vueta ira cake “ena kaukauwa kei na lagilagi cecere.”²¹ Meda sa qai vakavotukana-taka na parofisai o ya ena noda lako ena kaukauwa kei na lagilagi ni noda lewena na Lotu dina i Jisu Karisito ka vakayaco-ka rawa meda vueta o cei ga eda rawata mai na bula dravudravua ka vesuki ira tu ka vakacacana na nodra tatadra, sa noqu masu oqo ena yaca loloma veivueta i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Luke 4:18.
2. Maciu 8:20.
3. 2 Nifai 2:14; 3 Nifai 9:15.
4. Aisea 3:14–15.
5. Na Vosa Vakaibalebale 14:31; 21:13.
6. Vunau kei na Veiyalayalati 38:35.
7. Raica na Marika 14:3–5; raica talega na Maciu 26:6–9; Joni 12:3–5.
8. Marika 14:6, 8; vakamatatataki.
9. Mother Teresa of Calcutta, *My Life for the Poor*, ed. José Luis González-Balado kei Janet N. Playfoot (1985), 20.
10. Raica na Malcolm Muggeridge, *Something Beautiful for God* (1986), 28–29, 118–19; raica talega na Luke 15:7.
11. Mosaia 4:19.
12. Raica na Mosaia 4:11–12, 20, 26.
13. Alama 32:2–3.
14. Raica na Alama 34:17–27.
15. Alama 34:28; vakamatatataki.
16. Aisea 58:6–7.
17. Aisea 58:9.
18. iDole vei John Bradford; raica na *The Writings of John Bradford*, ed. Aubrey Townsend (1853), xliii.
19. “Na iSolisoli sa Soli Mai,” *Sere ni Lotu*, naba 128 © Harper San Francisco.
20. Aisea 52:7.
21. Vunau kei na Veiyalayalati 56:18; raica talega na tikina e 19.